

המעשה הוא העיקר

תעניות בה"ב

לנצל ימי רצון אלו להוסיף בתורה ומצוות

א. אלו הנוהגים להתענות בה"ב - ותבוא עליהם ברכה - צריכים להמשיך במנהגם הטוב, ובפרט שיש בזה שאלה של התרת נדרים, ואין להתיר אלא לצורך כו', כמו, מפני החלישות בכריאות הגוף ח"ו¹.

ב. גם אצל אלו שאינם מתענים בה"ב ישנו העילוי בהימים דבה"ב - ימי רצון³, ולכן, צריכים לנצל ימים אלו להוסיף בכל עניני התורה ומצוות, תורה עבודה (תפלה) וגמ"ח (כמנהג ישראל בימי התעניות) - הוספה על הסדר הרגיל⁴.

וזאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), משתמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

(1) משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדויות ע' 259: "אשר, בודאי יברכם הקב"ה בשלימות הבריאות, כאמור, "לא אשים עליך (מלכתחילה) כי אני ה' רופאך", ובמילא, יוכלו להמשיך במנהגם הטוב להתענות בה"ב".

(2) שם ע' 258-9: "אל"פ שמנהג זה מובא בש"ע, הרי, רואים במוחש שרוב בני ישראל בימינו אלו אינם מתענים בה"ב, ומספר המתענים הולך ומתמעט באין-ערך לגבי הדור שלפניו כו', וגם אין מכריזים ומברכים תענית בה"ב ביום השבת שלפניו. [ושם הערה 15: להעיר, שטעם ההכרזה דתענית בה"ב בשבת שלפניו, הוא, לפי שאין להם יום קבוע בחודש, ואין הכל יודעים מתי חלון, שלכן, יש צורך להכריז ולהזכיר אודותם, ועפ"ז, גם העדר ההכרזה בשבת שלפניו גורמת למיעוט המתענים - מפני השכחה], ומכיון שההנהגה שלא להתענות בה"ב היא גם (ואדרבה - בעיקר) בחוגי החסידים, שמדקדקים ומהדרים בקיום הש"ע עד לאופן של מדת חסידות - כך, שבודאי אין זו הנהגה הקשורה עם חסרון ח"ו בהידור קיום הש"ע, ביראת ה' ואהבתו כו' - מסתבר לומר, שהעדר התענית הוא מצד העילוי. ויש לומר ההסברה בזה - שבימינו אלו הגיע הזמן שאין מקום לחשש וספק שענין המשתה ושמחה כו', עד ל"רוב טובה", יגרום למצב ד"חטאו בני". . ומכיון שכן, לא זו בלבד שאין צורך בתענית, אלא, אדרבה, כדי שיוכל לעבוד את ה' כדבעי (ש"אי אפשר שיבין וישתכל בחכמות והוא רעב כו"), צריך לאכול ולשתות כו' כפי המתחייב מצד בריאות הגוף ("היות הגוף בריא ושלים מדרכי עבודת ה' הוא"). . והאמור לעיל אינו אלא ביאור הנהגתם של רוב בני ישראל בימינו אלו שאינם מתענים בה"ב".

(3) ושם בהערה 29: "שהרי, לא יתכן שיהי' גרעון ח"ו בענין של קדושה - דין בש"ע, שקיימו בני ישראל במשך כמה וכמה דורות, פעמיים בשנה, בהתחלת ימי החורף (לאחרי סוכות) ובהתחלת ימי הקיץ (לאחרי פסח), וכל פעם - ג' ימים (בה"ב)".

(4) משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדויות ע' 259: "...אלא שכל זה נעשה אצלם בקו של טוב ושמחה בלגלג, אכילה ושת' כו' ע"ד ובדוגמת "יום טוב", הקשור עם אכילה ושת' כפשוטה, טוב ושמחה בגשמיות, ועאכ"כ ברוחניות - "אין טוב אלא תורה", פיקודי ה' ישרים משמחי לב". וראה שם ע' 260: "וי"ל, שמכיון שנמצאים בסמיכות ממש לימות המשיח - נעשה כבר מעין ודוגמת זה בנוגע לתענית בה"ב, הן בנוגע לביטול התענית, והן בנוגע להוספה בעניני טוב ושמחה (ע"ד ובדוגמת "יום טוב"), הן בגשמיות, והן - ועאכ"כ - ברוחניות, כנ"ל".

פסח שני⁵

לתקן ולהשלים כל העבר ומתוך התוועדות, ובפרט הורים מדריכים וכו'

א. יש לעורר ולהרעיש אצל כל בני ישראל שבכל מקום ומקום, שינצלו הנתינת-כח דפסח שני - שמורה⁶ ונותן כח לתקן כל עניני העבודה בתורה ומצוות - (גם) בנוגע לתיקון החסרון כפשוטו (במצב הכי ירוד⁷)⁸.

ב. [בשנת תנש"א אמר:] יעשה כל אחד ואחת חשבון צדק בנפשו מכל הענינים שהי' יכול להשלים מפסח שני בשנת נסים עד לערב פסח שני בשנה זו, וישלים זאת בהקדם האפשרי⁹.

ג. הנתינת-כח דפסח שני לתקן ולהשלים העבר, היא (נוסף על הנוגע לעבר בסמיכות זמן, ימים, שבועות וחדשים האחרונים, שנה האחרונה, וכיוצא בזה) גם בנוגע לכל העבר, מאז שנעשה בר-מצוה¹⁰.

ד. ואפילו לפני בר-מצוה (כמו שכתב רבינו הזקן בשולחן ערוך¹¹), ועד שמצינו כמה וכמה סיפורים מגדולי ישראל שתיקנו גם ענינים שהיו לפני שבאו לכלל הבנה, עד לגיל היניקה, ובתחילת היניקה, ומרגע יציאתם לאויר העולם¹⁰.

ה. צריך להשתדל לתקן ולהשלים גם חסרון לגבי שלימות נעלית יותר, אשר, גם בהתבוננות קלה ושטחית בודאי יגיע כל אחד ואחת למסקנא שהי' יכול לעשות כמה וכמה ענינים בשלימות נעלית יותר¹².

(5) ראה משיחות ש"פ אחרי קדושים תשמ"ח - התוועדויות ע' 278: "...שצריכים "לחיות" עם ההוראות שמצד הזמן עצמו". ושם בהערה 2: "...ערב פסח שני, [ובשוה"ג]: "אף שבמנחה דערב פסח שני אמרים תחנון (סידור אדה"ז לפני למנצח יענק"ל) ושם ע' 290: "ולהעיר, שפסח שני הובא גם במגילת תענית, והרי, "הימים האלה הכתובין במגילת תענית אסורין בין לפניהם כו". ואף ש"בטלה מגילת תענית", ובמילא, בטל גם איסור תענית כו' "לפניהם", בערב פסח שני . . הרי, מובן וגם פשוט, שגם לאחר ש"בטלה מגילת תענית" ניכר רישומם של הימים הכתובים במגילת תענית, ובמילא, גם הימים שלפניהם".

(6) משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדויות ע' 147: "ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שפסח שני ענינו "עס איז ניטא קיין פארפאלן, מען קען אלע מאל פאריכטן (אף פעם לא אבוד, תמיד ניתן לתקן), ואפילו מי שהי' טמא, או מי שהי' בדרך רחוקה, ואפילו "לכם", שהי' ברצונו, מ"מ יכולים לתקן".

(7) שם: "...בפתגם הנ"ל (ראה הערה הקודם) מודגשת (בעיקר) אפשרות התיקון גם במצב הכי ירוד, מצב דהיפך הטהרה (או הריחוק מביהמ"ק), המצב שהי' "לכם", ברצונו, כלומר, במזיד רח"ל - גם במצב זה לא אבוד, אלא יכולים לתקן וכו".

(8) שם ע' 159.

(9) ראשי דברים מש"פ אחו"ק י"ג אייר תנש"א: "יום ראשון זה הוא פסח שני. וידוע הפתגם דנשיא דורנו בזה, שההוראה מפסח שני היא "אז ס'איז ניטא קיין פארפאלען" - לעולם אין אבוד. ולכן, יעשה . . בהקדם האפשרי - בשבת גופא, או על כל פנים בימים הסמוכים, מתחיל מפסח שני עצמו, החל ממוצש"ק - הזמן דסעודתא דדוד מלכא משיחא".

(10) משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדויות ע' 159.

(11) "בנוגע ל"עבירות (שנעשו) בקטנות", ש"אף על פי שאין צריך תשובה כשיגדיל, מכל מקום טוב לו שיקבל על עצמו איזה דבר לתשובה ולכפרה כו".

(12) שם ע' 159. ושם ע' 147: "ויש לומר, שהדגשת אפשרות התיקון גם במצב הכי ירוד היא בהוספה על המובן מעצמו מתוכן הפרשה ע"ד הציווי דפסח שני:

נא תלכות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: www.moshiach.net/blind, or: www.iChossid.com

יחסי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ו. ההתבוננות צריכה להיות הן בנוגע לעבודתו בעצמו, והן בנוגע לפעולה עם הזולת, החל מבני ביתו, ואפילו לאחר כמה וכמה שנים¹³, שבניו ובנותיו הם לאחרי הגיל ד"חונך לנער" (עד כ"ד שנה), ויש להם בעצמם בנים ובנות¹⁰.

ז. הנ"ל שייך גם לטף, שגם להם קל להסביר שכמה וכמה ענינים היו יכולים לעשות בשלימות נעלית יותר, עד שיתעוררו מעצמם לתקן ולהשלים באופן נעלה יותר, עד כדי טענה "למה נגרע" - ביחס לשלימות נעלית יותר¹⁴.

ח. הנ"ל כולל ובמיוחד מורים ומדריכים, משפיעים, רבנים וכו', ובנוגע לתלמידים שכבר גדלו ונעשו בעצמם מחנכים ומדריכים - יוכל למצוא דרכים להוסיף ולהשלים בהשפעתו שהיתה צריך להיות בשנים שלפני זה¹⁵.

ה"אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא" לא היו במצב ירוד ח"ו... כדאיתא בגמרא... כלומר, הסיבה להעדר הטהרה שלהם אינה בגלל חסרון (ועאכ"כ ירידה) במעמדו ומצבו, אלא אדרבה, בגלל התעסקותם בקיום רצון ה' וכו'.

ושם ע' 149 "גם כאשר העבודה דפסח ראשון היתה בשלימות... ניתוסף היר"ט דפסח שני... שבו נעשת העבודה הרוחנית דעניני הפסח באופן נעלה יותר - כמודגש בשמו "פסח שני", **דילוג** (פסח מלשון דילוג) שני, למעלה מהדילוג דפסח ראשון. ועד כדי כך, שהשלימות דפסח ראשון אינה אלא ביחס למצב ההוא, אבל ביחס למצב העתידי - העילוי שניתוסף בפסח שני (דילוג שני), הרי זה עדיין מצב של חסרון, עד לחסרון שמעורר הטענה והתביעה "למה נגרע"!

ונמצא, שהחידוש דפסח שני הוא בשני הקצוות: מחד גיסא - שגם מי שנמצא במצב ירוד כו' צריך לידע שאף דבר לא אבוד, ותמיד **יכול לתקן**; ולאידך גיסא - שגם מי שמצבו כדבעי, ומה שחסר אצלו בעניני מסויים של קדושה הרי זה בגלל התעסקותו בעניני קדושה אחרים, צריך שיהי' **נוגע לו** המצב דענין זה עד שירגיש חסרון, ויטען "למה נגרע". בנוסח אחר, שגם מי שעבודתו היא בשלימות, ללא חסרון כלל - צריך להתבונן ולהרגיש שהשלימות שבהוה היא עדיין מצב של חסרון לגבי שלימות נעלית יותר, ועד שגם "חסרון" זה נוגע לו עד כדי **תביעה** "למה נגרע", ובמילא, **ישתדל ויעשה כל התלוי בו** להגיע לשלימות נעלית יותר, בעילוי אחר עילוי. עיין שם בארוכה.

13) שם הערה 122: "ואדרבה - כיון ש"רוב שנים יודיעו חכמה", ניתוסף בחכמתו כיצד יכול לפעול ביתר שאת וביתר עוז".

14) משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדות ע' 159: ויש להוסיף ולהדגיש שכל האמור שייך לכא"א מישראל וכו'. ובהערה 124: "וכדרכם של ילדים - דבר שנוגע להם מבקשים ודורשים בתוקף, עד לבכי' בדמעות (מכיוון המוחין שאינם יכולים לסבול הצער כו'), ועי"א מתעורר האב - ובמיוחד אבינו שבשמים - למלא רצונם".

15) משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדות ע' 159: "שתיה' בתכלית השלימות, ובעילוי אחר עילוי". וראה שיחת כ"ג אייר לנשי חב"ד - תשמ"ט התוועדות ע' 207-206: וכפי שרואים זאת בפשטות (דהיינו, שא"ז דבר הטעון לימוד, אלא דבר פשוט) שבשעה שפלוגי (אנשים או נשים) לקח חלק בהקמת מוסד הקשור עם תורה, או יהדות בכלל, או מצות הצדקה (שהיא מצוה עיקרית בתורה) - הרי ע"י התבוננות בפעולותיו בתורה עבודה וגמ"ח ביום זה - ה"ה עושה חשבון צדק, חשבון אמיתי, איך ה' היום שלפני זה או השבוע לפני זה, הן בנוגע למוסדות שייסד בזמן שלפ"ז והן בחינוך ילדים שחינך בעבר (אפי' לפני כמה שנים) לחיים אמיתיים, חיי תורה מוארים, אשר אף שעתה הרי הם לומדים אצל מורה אחר או שנמצאים בעיר אחרת, מכל מקום, אינו שוכח את תלמידיו (או התלמידות), ומחפש הזדמנות - והקב"ה מצליחו בכך - לבוא בקשר עם התלמידים, ולספר להם ע"י מכתב או על ידי הטלפון, או כאשר נפגשים - שכיון שנוספה אצלו ידיעה ביהדות וכן בדברים טובים בכלל, דברי חכמה ודברי קדושה, רוצה הוא לשתף אותם בידיעות שנוספו אצלו.

ט. קשר זה בין המחנך לשעבר עם התלמיד לשעבר, צריך להיות עם כל החיות שהיתה בשעה שהיו ביחד, ולהוסיף בזה, כיון שבינתיים התבגרו גם התלמידים ונוספו להם חכמה בינה ודעת, ולכן לא מספיק בכך שיוסיפו כפי שהי' אז "היקף" הפעולה, אלא יש להתחשב בהתבגרותם של התלמידים¹⁶.

י. ההוראה ע"ד תיקון ושלימות עניני העבר צריכה להיות גם (ובעיקר) בהענין דאהבת ישראל - הן בנוגע לתיקון הענינים הבלתי-רצויים, ולהוסיף עוד יותר באהבת ישראל ואחדות ישראל, בהנהגה יומית במעשה בפועל¹⁷.

יא. כדאי ונכון שההתעוררות [והתוועדות¹⁸] בכל הנ"ל תהי' (תחילתה) במעמד הציבור, "ברוב עם הדרת מלך", אשר, "איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק", מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל¹⁹.

יב. בכל מקום יערכו התוועדות מיוחדות (בימי סגולה שבין פסח שני ל"ג בעומר, ובימים הסמוכים) שבה יעוררו אודות תיקון ושלימות כל עניני העבודה, מתוך שמחה וטוב לבב - בהתוועדות של שמחה²⁰.

ובהסברה, שבשעה שלמדו כמה דברים לפני כמה שנים, הרי היו מוגבלים אז למספר שעות מסוים - אבל כיון שנוסף עתה בחכמה בינה ודעת (של המחנך או המחנכת) לכן ה"ה רוצה להוסיף בענין החינוך, אף אם במשך שנים אלו נעשו - התלמיד או התלמידה - מחנכים בעצמם".

16) שיחת כ"ג אייר לנשי חב"ד - תשמ"ט התוועדות ע' 207. ושם: "לדוגמא: אף שלמדה המחנכת עם התלמידות דיני כשרות, הדלקת נרות שבת קודש או יו"ט או טהרת המשפחה, הרי בשעה שנוסף בהבנה בדברים אלו, או בחשיבותם של דברים אלו - צריכה וחייבת היא לספר לתלמידות" (אפי' אם יש כבר לתלמידות כתות של מחונכות בפ"ע, כ"ל) על מה שנוסף אצלה בהסברת הענין, ועד כמה הענין טוב, הן בגשמיות והן ברוחניות, ועד כמה הענין עיקרי שעל ידו מתקשרים עם הקב"ה מקור כל הברכות וכו'".

17) משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדות ע' 157-8: "באופן ד"נהגו כבוד זה לזה", לא רק ברגש הלב".

18) פסח שני תשמ"ח - התוועדות ע' 300: "ישנם כמה מנהגים מיוחדים בפסח שני, כולל גם הענין הכי נפלא שניתוספה עוד הזדמנות להתוועדותם של כמה וכמה מישראל, אנשים נשים וטף, מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל".

19) משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדות ע' 160: "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד".

20) שם ע' 160. וראה שם ע' 164: "נהוג לסיים ההתוועדות בהוראות בנוגע למעשה בפועל - "המעשה הוא העיקר": לכל לראש - המדובר לעיל ע"ד עריכת התוועדות בכל מקום בקשר ובשייכות להוראה דפסח שני, אשר, גם ענינים הקשורים עם תיקון ותשובה צריכים להיות (לא מתוך מרה-שחורה ח"ו, אלא) מתוך שמחה דוקא, ע"י התוועדות חסידית, נוסף על התועלת שנעשית עי"ז שמתדברים איש עם רעהו כיצד [ובהערה 32: אבל בנוגע לעצם הענין **שצריך** לתקן ולהשלים - אינו זקוק להתעוררות ממישהו אחר, אלא מתעורר מעצמו ומאליו, כמו בפסח שני בפעם הראשונה שאותם אנשים באו מעצמם (ללא התעוררות ממישהו אחר) וטענו "למה נגרע"!] לתקן ולהשלים כל עניני העבודה בתכלית השלימות". ראה שיחת פסח שני תשמ"ח - התוועדות ע' 300: "ישנם כמה מנהגים מיוחדים בפסח שני, כולל גם הענין הכי נפלא שניתוספה עוד הזדמנות להתוועדותם של כמה וכמה מישראל, אנשים נשים וטף, מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל".

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ה וזוגתו מרת טראנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה סטראל נפטרה בליל ה' טבת ה'תשס"ו ת. נ. צ. ב. ה. נדפס ע"י בנם הור"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל ומשפחתם שיחיו סטראל

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: www.moshiach.net/blind, or: www.iChossid.com

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד